

EN\$ ALIMENTEM ...IGUAL?

Amb aquesta activitat treballlem

La desigualtat mundial en matèria d'aliments.

Cooperació i treball en equip.

Els ODS 1,2 i 12.

Durarà

Una sessió.

Necessitarem

Llapis de colors, cinc per grup (roig, blau, groc, marró i verd)

Fitxes de treball per als grups.

Plantilla de quadros d'organització dels menjars.

Fitxes i imatge de l'annex

Cicles: 2, 3

Consideracions prèvies

Dividir a l'alumnat en grups que representaran els països del món, agrupats segons l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH). Per a facilitar aquesta divisió davant la variabilitat d'alumnat de cada classe, proposem fer-ho de dues maneres diferents, sempre intentant reflectir el percentatge de població dels grups de països que reflecteix la taula 1:

- Dividir a l'alumnat en quatre grups, amb un nombre de persones en cada grup proporcional a la població de les quatre divisions del IDH. Columna quarta de la taula 1.
- Fer 10 grups en els quals es divideix a l'alumnat. El nombre de grups és proporcional a la població dels països en les quatre divisions del IDH. Estan reflectits en la columna de cinquena de la taula 1.

Una vegada decidit el nombre de grups en què es dividirà la classe, imprimir, si pot ser en A3, la plantilla de quadres per a cadascun.

Taula 1

Classificació IDH	Denominació en l'activitat	Número habitants		Nombre de grups
		en milions	% població mundial	
Molt alt (66 països)	A	1.439	19%	2
Alt (52 països)	B	2.379	32%	3
Mitjà (36 països)	C	2.733	37%	4
Baix (32 països)	D	926	12%	1

Els quadres que poden acolorir els grups representen la quantitat d'aliments disponibles per a les persones en cadascun d'aqueixos països.

Les dades sobre la quantitat aliments estan trets de la informació de la FAO en el seu web FAOSTAT. Tots són del 2019, els últims disponibles.

Encara que el tema d'aquesta activitat són els aliments, les diferències que es manifesten ens parlen també de desigualtat en el repartiment, generalment motivada per la desigualtat en el repartiment de les rendes.

Desenvolupament

Repartir les fitxes de treball, intentant que els diferents grups no sàprien les quantitats d'aliments de què disposen els altres. Demanar que lligin les instruccions en cada grup. Comentar i aclarir perquè tothom entenga el que han de fer. Una vegada que estiga tot clar, cada grup fa el seu treball, procurant que s'acorde en grup com repartir els aliments.

Una vegada que tots els grups han realitzat la seua fitxa, es recolliran i es penjaran en un lloc visible.

Una persona de cada grup explica els quadres d'aliments de què disposaven i com els han repartit.

Cal reflexionar

Al acabar, reflexionar a partir de preguntes com aquestes:

- Què és el primer que crida l'atenció en veure els quadres omplits pels grups?
 - A algun dels grups li ha sigut difícil distribuir els seus aliments?, per què?
 - Us sembla just el repartiment d'aliments que s'ha fet?
 - A quin país o a quin continent creieu que pot representar el vostre grup?
- Deixar que comenten, a continuació, explicar els països que representaven els diferents grups que s'han fet en la classe.
- Analitzar com es distribueixen els diferents tipus d'aliments en els diversos grups de països. Què ens crida l'atenció sobre esta distribució?
 - Penseu que algun dels grups tenia aliments de sobres? I a algun li faltaven? Què us suggereix això?
 - Quin us sembla el grup més equilibrat?

Per a tancar la reflexió, visualitzar la imatge "Cereal necessari per a produir 1 Kg. de..."

- Éreu conscients de la quantitat de cereals que es necessiten per a alimentar el bestiar i produir un quilo de carn?
- Observant els quadres que heu emplenat: Sou conscients de la quantitat de carn que consumim als països de desenvolupament humà molt alt?

Fixeu-vos en les fitxes que representen als països de IDH Mitjà i Baix, i en el lloc que ocupen els cereals en la seua alimentació. Sorgeixen d'ací dues reflexions:

- Sou conscients de la quantitat de cereals que es podrien destinar a l'alimentació humana si no consumírem tanta carn en altres grups de països?
- Donada la importància dels cereals en la seua alimentació, Què creieu que passaria en cas d'una pujada mundial dels preus d'aquesta mena d'aliments?

GRUP A

En la plantilla, heu d'acolorir, segons el color de la mena d'aliment corresponent, els quadres dels quals disposeu al llarg dels diferents menjars del dia.

Aliment	Color	Nombre de quadres a acolorir
Cereals	Groc	22
Fruites i hortalisses	Verd	31
Proteïnes animals (Carn i ous)	Roig	15
Llet i lactis	Marró	26
Peix	Blau	4

IMPORTANT

Heu d'acolorir la totalitat dels quadres dels quals disposeu, ni més, ni menys.
Atenció. Un quadre roig no equival a una peça de carn, ni un quadre verd a una peça de fruita, per exemple. No feu la distribució dels colors pensant d'aqueixa manera.

GRUP B

En la plantilla, heu d'acolorir, segons el color de la mena d'aliment corresponent, els quadres dels quals disposeu al llarg dels diferents menjars del dia.

Aliment	Color	Nombre de quadres a acolorir
Cereals	Groc	25
Fruites i hortalisses	Verd	35
Proteïnes animals (Carn i ous)	Roig	10
Llet i lactis	Marró	13
Peix	Blau	3

IMPORTANT

Heu d'acolorir la totalitat dels quadres dels quals disposeu, ni més, ni menys.
Atenció. Un quadre roig no equival a una peça de carn, ni un quadre verd a una peça de fruita, per exemple. No feu la distribució dels colors pensant d'aqueixa manera.

GRUP C

En la plantilla, heu d'acolorir, segons el color de la mena d'aliment corresponent, els quadres dels quals disposeu al llarg dels diferents menjars del dia.

Aliment	Color	Nombre de quadres a acolorir
Cereals	Groc	26
Fruites i hortalisses	Verd	25
Proteïnes animals (Carn i ous)	Roig	5
Llet i lactis	Marró	6
Peix	Blau	3

IMPORTANT

Heu d'acolorir la totalitat dels quadres dels quals disposeu, ni més, ni menys.

No teniu per què completar tots els menjars, podeu descartar alguna.

Ull! Un quadre roig no equival a una peça de carn, ni un quadre verd a una peça de fruita, etc. No feu la distribució pensant d'aquesta manera.

GRUP D

En la plantilla, heu d'acolorir, segons el color de la mena d'aliment corresponent, els quadres dels quals disposeu al llarg dels diferents menjars del dia.

Aliment	Color	Nombre de quadres a acolorir
Cereals	Groc	25
Fruites i hortalisses	Verd	16
Proteïnes animals (Carn i ous)	Roig	3
Llet i lactis	Marró	4
Peix	Blau	1

IMPORTANT:

Heu d'acolorir la totalitat dels quadres dels quals disposeu, ni més, ni menys.

No teniu per què completar tots els menjars, podeu descartar alguno.

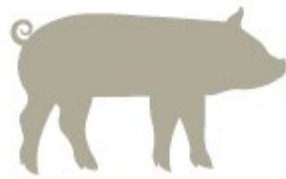
Atenció. Un quadre roig no equival a una peça de carn, ni un quadre verd a una peça de fruita, etc. No feu la distribució pensant d'aquesta manera.

CEREAL NECESSARI PER PRODUIR UN QUILO DE:

Carn de vaqui

16Kg

Carn de porc

6Kg

Carn de titot

4Kg

Carn de pollastre

3Kg

Pa

0,75Kg

Dades obtingudes de diverses fonts.

AIGUA, DRET UNIVERSAL?

Amb aquesta activitat treballarem

Millora de comprensió de conceptes a través de la realització de relacions entre ells.

Els ODS 1, 3 i 6.

Durarà

Una sessió

Cicles 1, 2, 3

Consideracions prèvies

L'aigua potable és un element essencial en la nostra vida, però, malgrat ser un dret universal, milions de persones en el món no tenen accés a ella. En aquesta activitat es treballa la relació de causa-efecte entre l'aigua i una sèrie d'elements que tenen a veure amb el dia a dia i els drets de les persones. Volem centrar-ho, especialment, en el de la salut.

Com a pas previ, per a ajudar especialment en els cursos inferiors, proposem el visionat del següent [vídeo](#).

Desenvolupament

Dividir a la classe en cinc grups. Projectar el vídeo. A continuació, és*cribir en la pissarra o projectar el quadre. Preguntar si hi ha algun concepte que no s'entenga per a explicar-lo.

P*edir als xiquets i les xiquetes que, en els seus grups, busquen conseqüències, tant en *positivo com en *negativo, a les situacions que se'ls presenten, però sempre han de justificar adequadament el que posen. Deixar un temps perquè els grups treballen. Després, perquè tots els grups puguin participar en la posada en comú, cadascun de l'els visibilitza una de l a s situacions i explica les conseqüències que han plantejat en el grup. Si quan han acabat, algun grup ha plantejat altres conseqüències, les comenta.

Una vegada completada tota la ronda, reflexionar sobre el sentit de l'activitat a través de preguntes com:

- Us ha resultat fàcil traure les connexions entre les situacions i les seues conseqüències?
- Què ens ha cridat més l'atenció? Per què?
- Éreu conscients de les relacions causa-efecte que es donen amb l'aigua?
- Éreu conscients de la importància que pot tindre l'aigua en les nostres vides?

Quadre per a la reflexió

Ens centrem en les llars que no tenen aigua.

Què ens passaria si...?

Situació	Conseqüències
No tenim aigua potable per a beure i cuinar...	
No tenim aigua per a llavar i endreçar-nos ...	
No plou prou ...	
L'aigua potable està a uns quilòmetres de distància ...	
El va riure al costat del nostre habitatge està contaminat ...	

Com a ajudes a la reflexió en la cerca de les conseqüències, tenim aquests elements.

- A. Malalties
- B. Infeccions
- C. Neteja i desinfecció
- D. Producció agrícola i ramadera
- E. Pèrdua d'hores d'escola

FITXA DE LECTURA

AQUESTA HISTÒRIA ÉS LA PERA

Amb aquesta activitat treballarem

Conscienciar sobre el desperdici d'aliments.

Durarà

Una sessió.

Necessitarem:

Conte "Aquesta història és la pera" ([enllaç](#)).

Cicles: 2, 3

Consideracions prèvies

Visibilitzar les il·lustracions del conte, perquè servisquen de suport a l'hora de narrar la història.

Desenvolupament**Prova d'atenció (opcional, depenent de l'edat de la classe)**

En finalitzar la lectura, i depenent de l'edat de la classe, podem iniciar una ronda de preguntes per a assegurar-nos que han comprés el seu contingut. Hauran de respondre si les següents afirmacions són Vertaderes o Falses:

- A la nostra protagonista no li agrada ser un aliment.
- L'aspecte de les peres no és important perquè les trien.
- En la nevera de la casa passa molt de temps.
- Els xiquets la trien abans que els batuts.
- Molts aliments es passen setmanes en la nevera sense menjar-los.
- Abans d'una gran compra, a la casa acaben amb el que tenen en la nevera.
- Amb una menestra de verdures final, la nostra protagonista compleix el seu somni.

Cal reflexionar

Reflexionar sobre el contingut del conte, a partir de preguntes com aquestes:

- Per què són descartades algunes peres abans d'arribar a les botigues? creieu que això té sentit?
- Com creieu que se senten aqueixes fruites i verdures?
- Penseu en el treballat en la primera part de l'activitat: us serveix per a posar-vos en el lloc dels aliments que són descartats?
- Hi ha dos moments del conte en què apareixen exemples de desaprofitament d'aliments? Recordeu els detalls de tots dos?
- Quins són els motius que fan que aqueixos aliments acaben en el fem?
- Són conscients a la casa que estan malgastant aliments?
- Ix barat malgastar aliments?
- Alguna vegada heu vist a casa com es tiraven aliments al fem?, I en el col·legi o en algun altre lloc?

AQUESTA HISTÒRIA ÉS LA PERA

No podia creure-m'ho, les meues hores d'entrenament per a estar perfecta i la meua atenció per a rebre els raigs del sol començaven a donar els seus fruits:

—Aquest vestit verd em queda genial! —vaig pensar mentre em veia reflectida en una gota de rosada.

En l'horta sempre vaig destacar pel meu intens color, la meua lluentor i les meues corbes perfectament definides. La pera ideal, la que totes les fruïteries voldrien tindre, la que totes les persones desitjarien menjar. Perquè jo sempre vaig tindre clar el meu futur, el paradís somiat de qualsevol aliment: ser menjat per una persona.

Si, heu llegit bé! Per a una pera, el mateix que per a la resta dels aliments, aqueixa és la raó de la nostra existència. Som absolutament necessaris en el cicle de la vida, imprescindibles perquè altres éssers vius puguen formar-se, nodrir-se, viure! pot haver-hi una cosa més important?

No obstant això, no tot era alegria per a les fruites i verdures, ja que moltes no eren triades per a ser enviades a les botigues, només per tindre algun xicotet colp, una forma diferent a la de la majoria o una pell menys brillant. I el pitjor, tampoc eren destinades a alimentar als animals, o a fàbriques de conserves...anaven a parar directament a l'abocador!! Tota l'aigua que les havia regades, l'energia que s'havia gastat a transportar-les, l'esforç dels agricultors que les van cultivar...tot això tirat al fem!

Però jo, mentre creixia i engreixava, no pensava en aqueixes coses.

Estava destinada a alimentar a una persona i amb il·lusió esperava en l'arbre el moment de la recollida, al costat de la resta de les meues companyes.

No obstant això, quan va arribar aquest moment, les coses no van ser com havia imaginat; ens van arrancar de l'arbre sense cap cura, vam fer un llarg viatge en un incòmode remolc totes amuntegades i en arribar al nostre destí, una descàrrega a muntons.

Després d'un munt de dutxes amb aigua freda d'allò més desagradables, va començar el procés de selecció. Jo vaig anar passant totes les proves. Però no va anar així per a altres de les meues companyes que van ser carregades en contenidors i portades a l'escombriaire.

Al final, vaig aconseguir que em qualificaren amb la millor nota possible:

"Pera Suprem". Això m'obria les portes de les botigues més exclusives.

I així va ser. El grup d'afortunades al jo que pertanyia, vam ser portades a "La botiga del Gourmet" una de les més exquisides del país amb cinc cistelles en la Guia Miguelín!

Allí vam poder conèixer amb les millors fruites i verdures de temporada:

—Ambient exclusiu, climatitzat, per a mantindre millor totes les nostres qualitats —deia una creïlla.

Prestatgeries de disseny i un botiguer que ens manjava amb guants blancs. Allò era vida! Record que aqueixa etapa va ser estupenda, només havíem de preocupar-nos de posar la nostra millor cara perquè ens triaren. I un dia em va tocar a mi. Molt contenta em van portar al costat d'altres fruites en una bossa de paper.

Quan arribarem a la casa, vaig veure amb alegria que hi havia xiquets:

—Quin bé, podré contribuir al seu creixement amb totes les meues vitamines! —vaig pensar.

A algunes les van col·locar en el fruiter, però a mi em van ficar directament en la nevera. Allí, fresqueta, em conservaria perfecta fins al moment de menjar-me.

Cada dia, la nevera s'obria, però no em triaven i, encara que no estava nerviosa, vaig començar a posar l'oïda en les converses dels altres. Dins, no tothom estava content. Hi havia molts aliments que portaven ací temps, i començaven a desanimar-se. Allò era nou per a mi, comprar aliments i no consumir-los?

Vaig conèixer a les components d'una menestra que estaven ficades en una tartera, i per senyals vaig poder entendre que, després d'anar a la taula i no ser menjades, les van ficar allí feia més d'una setmana!

I em vaig fixar en el venerable flascó de quètxup, Jenzi es deia, obert feia deu mesos!

—És una mica artificial i passat de sucre, però amb mi faria bona parella”, em va comentar una salsitxa que portava també un temps en la nevera. Jo, la veritat, estava decebuda amb els xiquets de la casa.

Increïblement, el meu bell color verd no semblava ser un atractiu per a ells. Sempre que obrien el frigorífic, anaven directes a algun batut o iogurt.

Veient tot això, vaig comprendre que caigueren malament a tothom. Eren uns endollats! Al final, sempre eixien poc després d'arribar, i això que no tenien ni la meitat de nutrients que els aliments frescos i estaven plens de conservants! Així eren ells d'orgullosos!

Però el pitjor va arribar un dia en escoltar les persones de la casa com planejaven fer una gran compra.

Els més antics es van posar molt nerviosos i el pobre Jenzi es va tirar a tremolar:

—De hui no passe, segur que porten un pot nou.

—Per què us poseu tan nerviosos per la “gran compra”? què significa? —pregunte.

—Significa que les persones es dediquen a comprar un munt de productes nous i ni tan sols miren ací dins abans de fer-ho. Quan tornen han de deixar espai per als nous, i clar, els que portem ací un temps... —va dir amb tristesa una llanda de paté oberta.

—Val, però llavors, us trauran per a menjar-vos! —vaig comentar animada. Però molts em van mirar amb tristesa i ningú va dir res.

La vesprada va passar amb un ambient molt tibant en la nevera, tothom estava nerviós. Quan per fi sentim sorolls i van obrir la porta, va succeir el que m'havien comptat. Van començar a ficar en el frigorífic moltes coses noves i a emportar-se algunes de les més antigues: el recipient amb menestra, la salsitxa, també a Jenzi.

—Adeu xiques —vaig dir amb tristesa— van portar un nou flascó de quètxup.

Jo estava espantada, i assistia asustada a l'espectacle, intentat no cridar l'atenció.

Com la porta va quedar entreoberta, el que vaig veure em va gelar el suc: els tiraven a tots al fem!...

Llavors, aqueix era el final dels aliments que ningú menjava! No podia entendre com, en aquella casa, continuaven comprant aliments mentre tiraven uns altres al fem.

Aqueixa nit, vaig dormir mal perquè començava a estar preocupada pel futur. Ara sentia el que era ser rebutjada, com moltes de les meues

companyes. Jo sempre havia sigut una triada i, fins a aqueix moment, no m'havia posat en el seu lloc.

Al matí següent, vaig parlar amb els aliments que, com jo, portaven diversos dies en la nevera sense que ningú els fera el menor cas:

—La nostra situació és crítica, ahir vaig veure com tiraven a les nostres amigues al fem —en la cara de totes es podia veure la por— hem de fer alguna cosa per a cridar l'atenció quan òbriguem la porta” vaig dir.

—Hem d'aconseguir que els nostres majors competidors, els aliments recentment comprats, es queden en un segon pla. Els convencerem que en la part de darrere de la nevera s'està molt més fresquet i còmode —va comentar la carlota.

—Hem d'intentar col·locar-nos davant perquè siga a nosaltres a qui vegem no més obrir la porta —va afegir la llanda d'olives. I ni curta ni peresosa, es va secundar amb la seua millor posa en l'encisam. A ella es van unir també diverses carlotes i mitja tomaca.

—Si en veure aquesta escena no s'animen a fer una ensalada, em rendisc! —va dir.

I en aquell moment, escoltem fora de la nevera:

—Hui en classe ens han contat que en el món hi ha moltes persones que passen fam, mentre nosaltres no parem de tirar menjar al fem però nosaltres no tirem menjar al fem, veritat papi?

Es va obrir la porta i va aparéixer el pare mirant-lo tot:

—Clar que no, filla, ací procurem, ejem!, no tirar res... —va dir amb cara de circumstància, i després d'un segon va afegir— I perquè veges, hui serem creatius! Prepararem el sopar utilitzant com a ingredients els aliments que més temps porten en el frigo. No podem deixar que acaben en el fem!

—Farem una ensalada abans que aquestes verdures es desbaraten” —va dir —I per a postres una macedònia de fruites!

Totes ens sentim contentes. Havíem estat a punt d'acabar en el fem, però ens havíem salvat!

I per a aquesta història acabar, una cançó cantarem,
perquè si l'has compresa, has d'ajudar a difondre l'après:

Posa-li música a aquest rap
per al balafiament frenar.
Cada dia, munts d'aliments
tenen aqueix trist final.
A més d'un balafiament,
és una cosa injusta cal frenar-ho!
moltes persones no es poden alimentar,
mentre nosaltres no parem de malgastar.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que causaràs.

Litres d'aigua per a regar cultius
tractors expulsant gasos nocius
aqueix menjar s'ha produït
i tu, no te l'has menjat.
Sigues responsable,
pensa en els altres,
i també el nostre planeta
t'ho agrairà.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que causaràs.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que causaràs.

CADENA DE DESPERDICI

Amb aquesta activitat treballarem

Fases i actors involucrats en el desaprofitament d'aliments.
Conscienciació enfront del desperdici d'aliments.
Responsabilitat com a consumidors.
Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durará

Una sessió

Necessitarem

L'ideal seria utilitzar aliments de plàstic. En cas de no poder ser, poden valdre pilotes o peces de construcció, qualsevol cosa amb una certa grandària que ajude en una activitat que és essencialment visual. Considerem que el mínim adequat serien 45 peces.

Cicles: 2, 3

Consideracions prèvies

Segons el nombre de peces que s'utilitzen variaran les quantitats a posar. Per a 45 com recomanem, las quantitats serien les següents:
Es tiren al fem 1/3 dels aliments, és a dir 15 peces.
La quantitat de peces d'aliments que tirarà cadascun/a de les baules de la cadena alimentària dependrà del percentatge reflectit en la següent llista¹.

Producció: 2 peces (**11%**).

Processament i distribució: 3 peces (**19%**).

Venda: 1 peça (**5%**).

Serveis alimentaris (restaurants, cuines d'hospitals, de col·legis, etc.): 2 peces (**12%**).

Llars: 8 peces (**50%**).

Deixem en blanc les targetes de l'annex per si es varien les quantitats de peces.

Desenvolupament

Escrivim en la pissarra el nom de cadascun dels actors de la cadena:
Producció – Processat/transporte – Vendes (detallistes i majoristes) – Consumidor,

i expliquem al grup, que reflexionarem sobre la quantitat d'aliments que acaben en el fem al llarg del procés que va des de que són produïts fins que són consumits.

Posem les peces sobre la taula.

Demanem a cinc persones que ens ajuden² i els col·loquem a un costat de la taula. Entreguem les targetes de l'annex³ als/les col·laboradors/es.

Demanem a cadascun/a d'els col·laboradors que agafe del munt i tire al fem el nombre de peces de fruita que posa en la seua targeta, sense dir quin paper representa.

¹ Font: Fusió 2016 les dades es refereixen a UE28

² Ens referim a aquests com a **col·laboradors/es** a partir d'ara

³ Procurant que no estiguen en el mateix ordre que hem posat en la pissarra: Producció – Processat/Transport – Venda – Serveis alimentaris – Llars

Una vegada que tots han terminat, posem en un munt les peces que queden sobre la taula i volquem al costat la paperera, recordant que aqueixos són els aliments que van acabar en el fem al llarg de tot el procés.

Cal reflexionar

En acabar, reflexionar amb preguntes com aquestes.

- Els demanem que comparen tots dos munts, en aqueix moment els expliquem el percentatge que representen i que porta al fet que a Europa tirem al fem un terç dels aliments que es produeixen. Què sentim en conèixer les xifres del desaprofitament total d'aliments?
- Reprenem l'escrit en la pissarra, recordant el nombre de peces tirades per cadascun/a dels col·laboradors/as: A quina part de la cadena d'alimentació creieu que representa cadascun/a? Després de deixar que opinen en la classe, demanar que els/les col·laboradors/es diguen que actors de la cadena representaven.
- Ens han sorprés les quantitats que tirà cadascun/a?
- Dins de la cadena de DESPERDICI qui són els que més malgasten? Ens ha sorprés que siguem les llars els que més menjar tirem al fem?
- Som conscients de la importància que tenim com a consumidors a l'hora de malgastar tant de menjar?

Eres el/la productor/a:

RETIRA ____ PECES

**Eres l'empresa encarregada del
processament i distribució:**

RETIRA ____ PECES

**Eres el/la encarregat/da de
vendre els productes:**

RETIRA ____ PECES

Eres un restaurant:

RETIRA ____ PECES

Eres el consumidor/a:

RETIRA ____ PECES

BALAFIAMENT D'ALIMENTS

Amb aquesta activitat treballem

Responsabilitat enfront del balafament d'aliments.
Responsabilitat com a consumidors.
Pautes per a evitar tirar aliments.
Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

L'activitat està pensada per a realitzar-se al llarg d'un temps, almenys, una setmana.

Necessitarem

Dades sobre el balafament d'aliments i plantilles d'investigació.
Vídeos per al seu visionat en classe:
"La petjada del desaprofitament d'aliments" i "La petjada del desaprofitament d'aliments 2" tots dos de la FAO.
"El desaprofitament" patrocinat per WWF

Cicles: 1, 2, 3

Desenvolupament

1a fase.

Dividir la classe en grups. Entregar en cada grup còpies de la "Fitxa de Seguiment" perquè s'organitzen i, durant una setmana, prenguen notes del balafament d'aliments en el seu entorn. Investigar especialment:

- En el centre educatiu, tant en l'esbarjo com si hi ha moderar.
- Quan ens reunim (aniversari, festes...)
- Quan eixim a menjar fora (hamburgueseries, pizzeries, restaurant...)
- Parcs dels voltants

2a fase.

Passada una setmana, les persones de cada grup posen en comú els resultats de la seua investigació, apuntant:

- Tipus d'aliments que es malgasten en major quantitat. Anar fent un recompte per a posar en comú el trobat per totes les persones del grup en forma d'una dada més concreta.
- Principals motius que han fet que aqueixos aliments acaben en el fem. Posar en comú i veure si hi ha algun motiu que destaque per damunt dels altres.

Quan cada grup haja acabat el seu treball, es farà una posada en comú, prenent nota en la pissarra. Així es podran veure fàcilment les coincidències entre els grups.

Cal reflexionar

Ficar en comú en gran grup els resultats i anar reflexionant sobre això:

- Us ha resultat difícil realitzar la investigació? Per què?
- Quin és el lloc en el qual es realitza més desaprofitament d'aliments?
- Què us ha cridat més l'atenció del que s'ha malgastat?
- En realitzar la posada en comú en gran grup dels quals es malgasta Us sorprenen els resultats?
- Igual que ens consciencien de la importància de no malbaratar energia o aigua no hauríem de fer el mateix amb el menjar?

- De quina manera pot afectar la vida d'altres persones aqueix desapropietament?
- Ens hem plantejat si el nostre excés pot significar que uns altres consumisquen menys?

Per a acabar, veure algun o tots els vídeos proposats, detenint-se quan siga necessari i resolent els dubtes que puguin sorgir perquè es comprenga tot el contingut.

Amb els resultats d'aquesta activitat, incloent la reflexió, passem a les activitats "Fent campanya 1 i 2".

Plantilles d'investigació

FITXA DE SEGUIMENT			
Lloc: indicar on s'han localitzat els aliments malgastats (papereres, menjador...) Quantitat: anotar el tipus d'aliments malgastats i les quantitats aproximades.			
Data	Lloc	Tipus alimente/Quantitat	Observacions

BALAFIAMENT CASERO

Amb aquesta activitat treballarem

Responsabilitat enfront del balafiament d'aliments.

Responsabilitat com a consumidors.

Pautes per a evitar tirar aliments.

Lus *ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

L'activitat està pensada per a realitzar-se al llarg d'un temps, almenys, una setmana.

Necessitarem

Dades sobre el balafiament d'aliments i plantilles d'investigació.

Vídeos per al seu visionat en classe:

"[La petjada del desaprofitament d'aliments](#)" i "[La petjada del desperdici d'aliments 2](#)" tots dos de la FAO.

"[El desaprofitament](#)" patrocinat per WWF

Cicles 2, 3

Consideracions prèvies

L'objectiu d'aquesta activitat no és, evidentment, aconseguir un mesurament exacte de la quantitat d'aliments que es malgasten en una setmana en les llars de l'alumnat, una cosa estadísticament molt complexa, sinó acostar-los a la realitat del balafiament i que reflexionen sobre això a partir del que experimenten en primera persona durant la seua investigació.

Desenvolupament

Explicar l'activitat: entregar a cada xiquet/a una Plantilla d'Investigació i repassar el seu contingut en gran grup per a assegurar-nos que tots/as han entès què han de fer: hauran d'anar anotant durant una setmana els aliments que es tiren al fem a les seues cases i el motiu pel qual es rebutgen.

Passada una setmana i després que tots/es han completat la seua investigació, dividiu la classe en grups de 4 o 5 perquè les persones de cada grup posen en comú els resultats de la seua investigació, apuntant:

- Tipus d'aliments que es malgasten en major quantitat. Anar fent un recompte per a posar en comú el trobat per totes les persones del grup en forma d'una dada més concreta.
- Principals motius que han fet que aqueixos aliments acaben en el fem. Posar en comú i veure si hi ha algun motiu que destaque per damunt dels altres.

Quan cada grup haja acabat el seu treball, es farà una posada en comú, prenent nota en la pissarra. Així es podran veure fàcilment les coincidències entre els grups.

Cal reflexionar

Posar en comú en gran grup els resultats i anar reflexionant sobre això:

- Us ha resultat difícil realitzar la investigació? Per què?
- Què us ha cridat més l'atenció del que s'ha malgastat a les vostres cases?
- En realitzar la posada en comú en gran grup vos sorprenen els resultats?
S'assemblen unes llars a uns altres?

Per a acabar, veure algun o tots els vídeos proposats, detenint-se quan siga necessari i resolent els dubtes que puguin sorgir perquè es comprenga tot el contingut.

Amb els resultats d'aquesta activitat, incloent la reflexió, passem a les activitats "Fent campanya 1 i 2".

P*lantilla d'investigació

DIA	Aliments malgastats	Motiu	Lloc	Quantitat aproximada
Dilluns				
Dimarts				
Dimecres				
Dijous				
Divendres				
Dissabte				
Diumenge				

Motius: **A** Ha caducat, **B** S'ha desbaratat, **C** Sobra (per fer molt) de la taula, **D** Sobra (per no menjar-se) de la taula, **E** Uns altres (especificar)

FENT CAMPANYA 1

Amb aquesta activitat treballarem

Responsabilitat enfront del balafament d'aliments.

Responsabilitat com a consumidors.

Pautes per a evitar tirar aliments.

Realització d'una campanya informativa.

Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

La duració dependrà de les necessitats.

Necessitarem

Informació extreta de les activitats "Desaprofitament d'aliments" i

"Balafament casolà".

Fulles de treball de l'Annex.

Vídeos per al seu visionat en classe:

"[La petjada del desaprofitament d'aliments](#)" i "[La petjada del desaprofitament d'aliments 2](#)" tots dos de la FAO.

"[El desaprofitament](#)" patrocinat per WWF

Cicles: 1, 2, 3

Consideracions prèvies

En cas que no s'hagen realitzat les activitats "Desaprofitament d'aliments" i

"Balafament casolà", és important el visionat dels vídeos que proposem.

Desenvolupament

1a fase

En cas de no haver-los vist abans, projecteu els vídeos, detenint-se quan siga necessari i resolent els dubtes que puguin sorgir perquè es comprenga tot el contingut.

Dividir la classe en grups i explicar l'activitat a realitzar:

"Hem vist l'important que és el desaprofitament d'aliments i la responsabilitat que tenim els/les consumidors/es en aquest tema. Som una baula més en la cadena de la injustícia de la fam. Hem d'adoptar una postura responsable, prendre partit, actuar, perquè està a la nostra mà canviar les coses.

Els grups heu de pensar accions concretes que ens permeten acabar amb el balafament d'aliments en el nostre entorn, elaborant un decàleg amb els passos més importants a seguir".

Repartir les fulles de treball i deixar que els grups elaboren el seu decàleg.

Quan tots els grups tenen les seues accions acabades, una persona de cada grup explica la seua proposta. Reflexionar sobre els seus continguts, de manera que siguin el més adequats i pràctics possible.

2ª fase

Ara crearem una "Campanya de Difusió" amb l'objectiu que el missatge dels decàlegs arribi al major nombre de persones possible, tant entre l'alumnat del centre, com en altres espais: amics i amigues, famílies, etc..

- Per a això, cada grup haurà de plasmar el missatge de la manera que considere (cartells, imatges, vídeo, àudio, ...), sent el més creatius possible. En aquest sentit, una acció podria ser la creació d'imants de nevera amb missatges per a cridar la nostra atenció sobre els aliments en ella, per a evitar que es desbaraten i hàgem de tirar-los.
- El missatge haurà d'incloure alguna reflexió sobre el balafiament d'aliments i els punts del decàleg elaborat. Han de plantejar una sèrie d'anuncis i missatges curts i fàcils de difondre, per a informar i sensibilitzar

Una vegada fets els adhesius hauran de distribuir-les entre els seus familiars i amics perquè les utilitzen i reduir el desaprofitament.

Fulla de treball

Quines accions suggerim?

Heu de fer un decàleg amb accions concretes per a evitar el desaprofitament d'aliments. Han de ser accions fàcilment aplicables i que ajuden a canvis reals en el comportament de les persones; penseu en vosaltres/as mateixos/as i en el vostre entorn.

Temes que heu de reflexionar per a fer el decàleg.

El nostre tipus de dieta: hàbits de consum enfocar-ho cap al consumisme excessiu més enllà de les necessitats. Lo que mengem, té un impacte important sobre el medi ambient i sobre la capacitat de les persones que pateixen fam per a accedir a aliments.

Desaprofitament d'aliments: aquest punt és clau, ja que els consumidors malgastem, per diverses raons, una gran quantitat d'aliments. És important conèixer les causes del desaprofitament d'aliments en el nostre propi entorn i buscar les accions pràctiques que ens permeten lluitar contra aquest problema.

FENT CAMPANYA 2 XARXES SOCIALS

Amb aquesta activitat treballlem

Responsabilitat enfront del balafament d'aliments.
Responsabilitat com a consumidors.
Pautes per a evitar tirar aliments.
Realització d'una campanya informativa en RRSS.
Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

La duració dependrà de les necessitats.

Necessitarem

Informació extreta de les activitats "Desaprofitament d'aliments" i "Balafament casolà".
Fulls de treball de l'Annex.
Vídeos per al seu visionat en classe:
"La petjada del desaprofitament d'aliments"
"La petjada del desaprofitament d'aliments 2" tots dos de la FAO,.
"El desaprofitament" patrocinat per WWF

Cicles 2, 3

Consideracions prèvies

En cas que no s'hagen realitzat les activitats "Desaprofitament d'aliments" i "Balafament casolà", és important el visionat dels vídeos que proposem. Tener present que en la 2a fase de l'activitat, pot ser necessari que utilitzen telèfons mòbils, per al que hauran de sol·licitar-se els permisos necessaris.
Aquesta és una activitat molt adequada per a realitzar clipmetratges i després difondre'ls.

Desenvolupament

1a fase

En cas de no haver vist abans els vídeos, projectar-los, detenint-se quan siga necessari i resolent els dubtes que puguin sorgir perquè es comprenga tot el contingut.

Dividir la classe en grups i explicar l'activitat a realitzar:

"Hem vist l'important que és el desaprofitament d'aliments i la responsabilitat que tenim els/les consumidors/es en aquest tema. Som una baula més en la cadena de la injustícia de la fam. Hem d'adoptar una postura responsable, prendre partit, actuar, perquè és a la nostra mà canviar les coses.

Els grups heu de pensar accions concretes que ens permeten acabar amb el balafament d'aliments en el nostre entorn, elaborant un decàleg amb els passos més importants a seguir".

Repartir les fulles de treball i deixar que els grups elaboren el seu decàleg. Quan tots els grups tenen les seues accions acabades, una persona de cada grup explica la seua proposta. Reflexionar sobre els seus continguts, de manera que siguen el més adequats i pràctics possible.

2a fase

Ara crearem una "Campanya de Difusió en Xarxes Socials" amb l'objectiu que el missatge dels decàlegs arribi al major nombre de persones possible.

- Per a això, cada grup haurà de plasmar el missatge de la manera que considere (imatges digitals, vídeo, àudio, ...), sent el més creatius possible.
- El missatge haurà d'incloure alguna reflexió sobre el balafament d'aliments i els punts del decàleg elaborat. Han plantejar una sèrie d'advertiments i missatges curts i fàcils de difondre, per a informar i sensibilitzar
- Deuran, també decidir quines xarxes utilitzaran (Whatsapp, Snapchat, Instagram...), quins seran més eficaços, quin format serà el més adequat, etc.

És important que, en finalitzar la Campanya, facen una avaluació de la mateixa i valoren el seu impacte: nivell de resposta, seguidors, comentaris, m'agrada, quantes persones van compartir les publicacions, interaccions, etc.

RAP PER AI BALAFIAMENT FRENAR

Amb aquesta activitat treballlem

Conscienciació enfront del balafiament d'aliments.
Responsabilitat enfront del balafiament d'aliments.
Responsabilitat com a consumidors.
Pautes per a evitar tirar aliments.
Realització d'una campanya informativa.
Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

Una sessió

Necessitarem

Rap del conte "Aquesta història és la pera" en l'annex.

Cicles

2, 3

Consideracions prèvies

És adequat haver llegit el conte "Aquesta història és la pera" ja que emmarca aquesta activitat i l'activitat de "Fent campanya I", ja que tindre el decàleg ajudaria en aquesta activitat.

A més, seria interessant haver treballat prèviament les activitats "Balafiament casolà".

El treballat en aquesta, pot ajudar en la realització.

Els següents enllaços, tenen bases rítmiques per a rap, que poden ser útils per a l'activitat:

- <https://www.youtube.com/watch?v=q0jwsviewla>
- <https://www.youtube.com/watch?v=kzu9yy1udmq>
- https://www.youtube.com/watch?v=6w_0fwzhgug
- <https://www.youtube.com/watch?v=1e66uhry2os>
- <https://www.youtube.com/watch?v=HHLgdUzU2Dc>

Desenvolupament

En gran grup, llegir enlaire el rap de l'Annex. Dividir la lletra entre els/les xiquets/es i posar-li música.

Repasar els decàlegs que es van elaborar en l'activitat "Fent campanya I".

Dividir la classe en grups i demanar a cada grup que compoenguen el seu propi rap: hauran de crear una lletra inspirada en el treballat en els decàlegs, afegint-li una base rítmica.

Posar en comú en classe tots els treballs interpretant cada grup el seu rap.

A més, seria molt interessant que s'interpretaren en diversos llocs del centre i que es pogueren interpretar en algun dels Festivals que es realitzen al llarg del curs escolar, per a sensibilitzar a la resta de l'alumnat del centre.

Una altra possibilitat és que aquests raps es graven per a poder difondre'ls a través de les xarxes socials en el marc de l'Activitat "Creem una Campanya".

Rap per al balafiament frenar

Posa-li música a aquest rap
per al balafiament frenar.
Cada dia, munts d'aliments
tenen aqueix trist final.
A més d'un balafiament,
és una cosa injusta cal frenar-ho!
moltes persones no es poden alimentar,
mentre nosaltres no parem de malgastar.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que causaràs.

Litres d'aigua per a regar cultius
tractors expulsant gasos nocius
aqueix menjar s'ha produït
i tu, no te l'has menjada.
Sigues responsable,
pensa en los i les altres ,
i també el nostre planeta
t'ho agrairà.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que causaràs.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que causaràs.